

Eduskunta/MmV – asiantuntijapyyntö 24.9.2015

Hallituksen esityksestä HE 23/2015 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi siemenkauppalain muuttamisesta ja kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain kumoamisesta

Rautakesko Oy toimii siemenkaupassa laajalti. Rautakesko edustaa useita merkittäviä kasvilajikkeita Suomessa, harjoittaa lajikkeiden koetoimintaa Kaupan Maataloussäätiön K-maatalouden koetilalla, tuottaa kantasiemeniä ja siementä Suomessa sekä tekee siemenkauppaa.

Laki kasvinjalostustoiminnan edistämisestä edelleen merkittävä yksittäisille toimijoille

Vaikka kasvinjalostuksen rahoitus pääosin nykyisin hoituu kasvinjalostajan oikeudella suojattujen lajikkeiden rojaltien ja tilan oman siemenen käyttömaksujen kautta on laki kasvinjalostustoiminnan edistämisestä edelleen merkittävä yksittäisten lajikkeiden kohdalla ja varsinkin tärkeä pienille lajikeomistajille. Käytännössä lain poistaminen lopettaa suojaamattomien lajikkeiden tuen kokonaan, ellei toimija pysty sopimaan lajikkeiden siementavaran myynnistä omilla sopimuksillaan. Esityksen vaikutusten arvioinnissa on maininta mahdollisesta sopimusmenettelystä. Tämä turvaa monissa tapauksissa jalostajan/omistajan asemaa, mutta ei aina ole mahdollinen esimerkiksi perunasektorilla.

Lain vaikutusta kilpailuun ei ole riittävästi arvioitu

Kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain 6 a § ehdotetaan lisättäväksi saman sisältöisenä siemenkauppalakiin. Pykälä määrittää yksiselitteisesti, että tukea saava jalostus tulee tapahtua Suomessa. Siemenkauppalakiin lisättäväksi ehdotetun pykälän tekstimuoto on varsin tulkinnanvarainen. Pykälässä on kaksi eri asiakokonaisuutta; jalostustyö ja kantasiementuotanto. Valtioneuvoston asetus korvauksen maksamisesta kansallisesti tärkeiden peltokasvien jalostustyöstä ja kantasiementuotannosta (344/2003 ja 154/2010) määrittää tarkemmin korvaukseen oikeutetut ja saamisen edellytykset. Asetuksessa on mukana kaikki merkittävimmät peltokasvilajit ohraa, kauraa ja rapsia lukuun ottamatta.

Asetuksen mukaan ”Maksettava korvaus ei saa vääristää jalostusyrittysten tai kantasiemenen tuottajien välistä kilpailua”. Koska tuen maksatus on määritetty Huoltovarmuuskeskukselle, maksetun tuen suuruus ei ole julkista tietoa ja siten vaikutusta kilpailuun on mahdotonta arvioida.

Siemenkauppalakiin siirrettäväksi ehdotetun 6 a § tulisi muuttaa siten, että kantasiementuotannolle maksettava tuen perusteet olisi tarkemmin määritelty. Kantasiementuotanto ei ole varsinaista jalostustoimintaa. Kansallisesti tärkeiden peltokasvilajien kantasiementuotantoa tekevät myös siemenliikkeet ja EU ja ETA alueelta tulevien lajikkeiden suomalaiset lajike-edustajat. Siemenliikkeet ja lajike-edustajat eivät saa jäädä kantasiementuotannossa eriarvoiseen asemaan kotimaista kasvinjalostusta tekevän yrityksen tuotantoon verrattuna. Mikäli tukea jonkin kasvilajin kantasiementuotannosta maksetaan, pitää sitä maksaa kaikille kansallisesti tärkeiden peltokasvilajien kantasiementuotantoa tekeville yrityksille tasapuolisesti. Lisäksi jalostuksellekin maksettava tuki pitää olla julkista, jotta kilpailevaa toimintaa harjoittavat yritykset pystyvät arvioimaan sen vaikutusta markkinoihin. Jalostuksen ja kantasiementuotannon ohella ovat lajike-edustajien itse teettämä koetoiminta ja viralliset lajikekokeet merkittävässä roolissa uusien lajikkeiden saamisessa markkinoille. Näiden pitäisi myös kuulua tuen piiriin.

Kohteliaimmin,

Rautakesko Oy:n puolesta

Ari Virtanen

Tuotepäällikkö